

Poziv predstavnikom delodajalskih organizacij v okviru ESS – usklajevanje stališča glede predloga zakona o digitalizaciji zdravstva

Uvod

ZIT in sekcija eZdravje, kot predstavniki IKT sektorja in ponudnikov informacijskih sistemov za zdravstvo, prepoznava pomen digitalizacije zdravstva za izboljšanje kakovosti, dostopnosti in učinkovitosti zdravstvenega sistema. Vendar zadnja različica predloga Zakona o digitalizaciji zdravstva **ne odraža teh ciljev in ni usklajena z dobrimi praksami strokovno vodene digitalne preobrazbe zdravstva.**

Na tej podlagi ZIT zakon v **tej obliki ne more podpreti**, ker odpira več potencialnih tveganj kot pa potencialnih prednosti.

Zaradi pomembnosti teme je osnutek stališča oblikovan tako, da lahko prispeva k nadaljnjemu vsebinskemu usklajevanju znotraj delodajalskih organizacij v okviru ESS.

Ključne pomanjkljivosti predloga zakona

- **Predlog ne vključuje številnih ključnih razvojnih vsebin**, nekatere med njimi so bile v prejšnjih različicah prisotne, druge pa sploh nikoli niso bile ustrezno naslovljene, kot so: cilji, fazni načrt, kazalniki uspešnosti in nadzorni mehanizmi.
- **Celoten zakon se zreducira na formalno ustanovitev novega subjekta**, brez jasne utemeljitve, kako naj bi ta prispeval k izboljšanju stanja (digitalizacija za izboljšanje storitev za paciente, kadrovska problematika, IKT infrastruktura).
- **Ne vključuje obveznega sodelovanja stroke** pri strateškem vodenju ali izvedbi ukrepov.
- **Predlog centralizira obdelavo zdravstvenih podatkov**, kar brez varoval ni skladno z načeli varstva osebnih podatkov in mnenjem Informacijskega pooblaščenca.
- **Zakon kontradiktorno obravnava centralizacijo informacijskih rešitev** oz. uporabo lokalnih informacijskih sistemov, ki so prvotno namenjeni izvajalcem zdravstvene dejavnosti v procesih dnevne obravnave pacienta. Centralne rešitve v dnevni procesi ne zajamejo lokalnih specifik, ter predstavljajo tveganje v razvoju, inovacijah in široki pokritosti procesov.
- **Finančna ocena dokončnega prehoda je pomanjkljiva**, ker ne upošteva dolgoročnih posledic zakona.
- **Ne odgovarja na ključne cilje delodajalcev**, kot so zmanjšanje bolniške odsotnosti, večja dostopnost storitev in boljša koordinacija z izvajalci, hkrati pa **spregleda tudi širše potrebe družbe** po učinkovitem, trajnostnem in uporabniku prijaznem zdravstvenem sistemu, ki temelji na strokovnosti, sodelovanju ter odgovornem upravljanju podatkov.

Potrditve NIJZ kot nosilca digitalizacije zdravstva

ZIT meni, da v Sloveniji že obstaja institucija, ki ima potrebno znanje, kadre in infrastrukturo za izvedbo digitalne preobrazbe zdravstva – to je NIJZ.

- NIJZ ima izkušnje, dostop do podatkov in tehnične zmogljivosti, ki jih je v zadnjih letih že nadgradil.
- Namesto vzpostavitve nove entitete z nejasnim poslanstvom, bi bilo **učinkoviteje in stroškovno bolj smiselno nadgraditi vlogo NIJZ** kot osrednjega izvajalca digitalizacije zdravstva.
- Vse ključne aktivnosti (razvoj podatkovnih modelov, digitalne storitve, usklajevanje z izvajalci in uporabniki) naj temeljijo na obstoječih strukturah, z jasno definiranimi cilji in nadzorom.

ZIT zato poziva, da se:

- digitalizacija zdravstva umesti v **okvir obstoječih institucij**,
- **zakon dopolni z mehanizmi sodelovanja stroke**, predstavnikov uporabnikov in delodajalcev,
- **poudarek premakne s formalne ustanovitve entitete** na vsebino: kaj, zakaj, kako, s kom.

Priprava skupnega stališča

ZIT predlaga, da ta dokument služi kot osnova za oblikovanje skupnega stališča delodajalskih organizacij v okviru ESS (Združenje delodajalcev Slovenije, GZS, OZS, ZDOPS, TZS), saj zakon pomembno vpliva na zdravje delovno aktivne populacije, učinkovitost sistema in stabilnost trga dela.

Dokument bo v vednost posredovan tudi Zdravniški zbornici Slovenije.

Zaključek

ZIT poziva k prenovi zakonskega predloga na način, ki bo:

- temeljil na dejanskih potrebah uporabnikov in izvajalcev,
- spoštoval dobre prakse vodenja digitalne preobrazbe,
- nadgradil vlogo NIJZ kot ključnega nosilca digitalizacije zdravstva,
- omogočil vključujoče, varno in strokovno utemeljeno upravljanje sistema.

Predlog zakona v obstoječi obliki te pogoje ne izpolnjuje in **ga zato ne moremo podpreti**.

V Ljubljani, 4.6.2025